

Országos növényvédelmi előrejelzés a kertészeti kultúrákban 2025.04.29.

Április utolsó dekádjában kora nyárias időjárás volt jellemző, 1-3 napos esős időszakkal. A csapadék mennyisége 0-30,0 mm között változott, így tehát továbbra is voltak olyan területek az országban ahol folytatódott a szárazság (pl. Csongrád-Csanád vármegye). Az esősebb vidékeken a meleg és a záporok együttesen, tartósan magas páratartalmat eredményeztek, mely kifejezetten kedvezett a kórokozók számára. A minimum hőmérsékletek 4,5-14,8 °C, a maximumok 20,6-27,6 °C között alakultak (átlag hőmérséklet : 11,0-16,0 °C). A páratartalom az esős napok környezetében magas volt (75-90 %) és a levélnedvesség értékek és gyakran érték el a kritikus tartományt (6-10 óra).

A virágzás második felében, terméskötődés állapotában lévő almában a **lisztharmat primer tüneteinek** megjelenése fokozódott, a betegség erősödése töretlen az érzékeny fajtákon. A párás, meleg körülmények kifejezetten kedveztek a kórokozó számára, mely a konídiumok tömeges termelődését, lefűződését, terjedését eredményezte. Másodlagos tünetek még nem láthatóak, de az eddig is fertőzött (primer) hajtásokon már közepes-erős mértékű károsodás lépett fel. A fertőzésveszély magas, a kis gyümölcsök is érzékenyek a betegségre ezért az intenzív védelem folytatása javasolt.

A **varasodás** aszkospóra szóródása az esős napokon folytatódott. A fertőzésveszélyt tovább súlyosbította a magas páratartalom és a fertőzéshez szükséges kedvező levélnedvesség időtartam. A tünetek megjelenése a napokban várható, ugyanis pl. 18 °C-os hőmérséklettől 8-9 órás levélnedvesség időtartam bekövetkezésekor a lappangási idő egy-egy esőzést követően 8 nap. A betegség ellen intenzív védelem javasolt!

A húsvéti időszak körüli (helyenként) esős időjárás következményeivel már szembesülhetünk, mert április utolsó hetében megjelentek és egy-egy ültetvényben tömegessé váltak az almatermésűek **erwíniás betegségének a tünetei** (Zala vármegye). A tünetek körtén, almán és birszen a virágzaton, a környező leveleken, hajtáson figyelhetők meg, párás körülmények között a baktérium nyálka kiválásával (1. fotó). A fertőzött virágzatokat illetve hajtásvégeket lehetőség szerint mielőbb távolítsuk el, a barnult rész alatt legalább 15-20 cm-rel, hogy megakadályozzuk a kórokozó hajtásokba, vesszőkbe fás részekbe történő továbbterjedését. A vágó eszközöket 10 %-os Hypo-s oldattal fertőtlenítsük, 1-2 perc hatóidővel.

1. fotó: Erwíniás virágfertőzés tünetei körtén

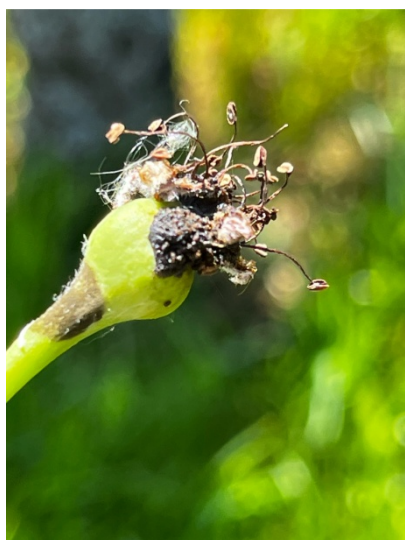
Almában az **almamoly** rajzása a rajzáskezdetet követően észlelési szinten maradt (1-3 db imágó/csapda/hét). Szintén alacsony egyedszámú az **almalevél-sátorosmoly** populációja ezzel szemben enyhén csökkenő de helyenként nagy tömegű az **almalevél-aknázómoly** rajzása 150-250 db imágó/csapda/hét fogással. A kártevők ültetvény szintű csapdázása javasolt! Az alma gyökérnyaki részén (gyökereken) telelő **vértetvek** felfelé vándorlása megkezdődött a fákon a lombkorona irányába. A mozgó alakok ellen, azok letelepedése, viasz szál képzése előtt mindenképp indokolt és időszerű a védelem!

Körtében a **körtelevélbolha** lárvafejlődése folyamatos, nagyrészt L2-es lárvák találhatók a virágzatokon, hajtásokon, észlelési szintű az L3-as lárvák jelenléte. A védekezés időszerű és indokolt! Megjelentek és szinte robbanásszerű, intenzív terjedésbe, fejlődésbe kezdtek a **hamvas körtelevéltetű** telepei, a védelem nélküli fákon a hajtások ~5-8 %-a fertőzött (2. fotó).

2. fotó: Hamvas körte levéltetű körtén

Házi kertben láthatóvá váltak a **poloskaszagú körtedarázs** által okozott lyukak a kis terméseken, benne a lárvával (3-4. fotó). A kártétel következtében a gyümölcs hullás ~1-3 % között várható. Körtében fokozódtak a **varasodás** tünetei a kis gyümölcsökön. Míg a lombozaton továbbra is észlelési szintű a betegség fellépése addig a kis termések fertőződése (védelem nélkül) ~1-2 %-os, növekvő. Az alma varasodáshoz hasonlóan az esősebb, nedvesebb területeken közepes-magas a fertőzésveszély, ezért intenzív védelem szükséges!

3-4. fotó: Poloskaszagú körtedarázs kártétele (és varasodás tünetek lent) és lárvája körtén

Cseresznyében (gyümölcskötődés, termésfejlődés) megjelentek a **fekete cseresznye levéltetű** első kisebb telepei a hajtások végein. Kajszin az **ázsiai kajszi levéltetű** kártétele fokozódott, a hajtásvégek sodródása, vörösödése gyakorivá vált. Meggyben, szilvában és barackban folyamatosan válnak láthatóvá a **monília** betegség hajtástünetei. Jelenleg a betegség fertőzésveszélye a szárazabb területeken már csökkenő, de a tünetes hajtások mielőbbi eltávolítása javasolt.

A **tafrinás levélfodrosodás** tünetei házi kerti körülmények között közepes-erős mértékűre erősödtek az őszibarack és nektarin levelein. Az újabb fertőzésre a felmelegedő hőmérsékleti körülmények között (>14 °C), különösen a száraz időszakokban egyre kisebb az esély, de lehűlés és csapadék esetén a védekezést újra folytatni kell.

Kissé csökkenő, de egy-egy ültetvényben nagy létszámú a **szilvamoly** és a **keleti gyümölcsmoly** rajzása. Szilvában a **fekete-és sárga szilvadarázs** népessége csökkenő

tendenciájú, de a termésekben már a múlt hét végén megfigyelhetők voltak a termést ki odvasító lárvák. A kártevő ellen a kémiai védelem már nem célszerű (5. fotó).

5. fotó: Szilvadarázs kártétel szilván

A **szőlő** (rövid hajtás – kb. 20 cm-es hajtás állapot, fürtkezdemények megjelenése) ültetvényekben helyenként a **szőlő levélatka** korai nagymértékű kártétele alakult ki, a rügyek vontatott kihajtásával a hajtások lassú, deformált fejlődésével (Zala vármegye). A **tarka szőlőmoly** rajzása folyamatos, de területenként nagyon változó, jelentősebb egyedszámot pl. Komárom-Esztergom egyes ültetvényeiben tapasztaltunk.

Szőlőben a hőmérséklet emelkedésével (>10-12 °C) emelkedik a **lisztharmat** fertőzésveszélye. A primer (aszköspórás) fertőzés bekövetkezéséhez a fenti hőmérséklet mellett 2-5 mm csapadék szükséges, mely a következő napokban rendelkezésre állhat. A betegség ellen megelőző védelem javasolt. Esős napokon számíthatunk a **feketerothadás** ivaros áttelelő alakjának a fertőzésére. A pszeudotéciumokból a kiszóródó aszköspórák a zsenge leveleket könnyedén fertőzhetik, melynek következtében krém színű foltok válnak láthatóvá a lombon. Az előző évben is fertőzött ültetvényekben a megelőző védelem javasolt.

Folyamatos és jelentős egyedszámú az **áprilisi cserebogár** valamint (Komárom-Esztergom vármegye) a **májusi cserebogár** rajzása, kártételük a kultúrnövényeken még nem tapasztalható.

Zöldségfélék:

Vöröshagymában a **dohánytripsz** kártétele enyhén fokozódott. A **hagymaperonoszpóra** fertőzéséhez nem kedvezett a száraz, csapadékmentes időszak (Csongrád-Csanád vármegye), így tünetek egyelőre még nem láthatóak.

Tűh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom és Zala vármegyei Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.